DOMSTOLENS BESLUT (fjärde avdelningen)
den 8 oktober 1998 *

I mål C-228/97 P,

Hedwig Kuchlenz-Winter, frånskild maka till en tidigare tjänsteman vid Europaparlamentet, Kehlen (Luxemburg), företrädd av advokaten Dieter Rogalla, Sprockhövel, delgivningsadress: advokatbyrån Decker, Braun & Wagner, 16, avenue Marie-Thérèse, Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 16 april 1997 av förstainstansrätten (första avdelningen) i mål T-66/95, Kuchlenz-Winter mot kommissionen (REG 1997, s. II-637), i vilket det yrkas upphävande av denna dom,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Julian Currall, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten Bertrand Wägenbaur, Hamburg, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Kirchberg, Luxemburg,

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. J. G. Kapteyn samt domarna H. Ragnemalm (referent) och K. M. Ioannou,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

1 Hedwig Kuchlenz-Winter har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 20 juni 1997, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 16 april 1997 i mål T-66/95, Kuchlenz-Winter mot kommissionen (REG 1997, s. II-637, nedan kallad den överklagade domen), i vilken förstainstansrätten ogillade sökandens talan om fastställelse av kommissionens skyldighet i första hand att dels fortsätta att medge sökanden rätten att omfattas av Europeiska gemenskapernas institutioners gemensamma sjukförsäkringssystem (nedan kallat det gemensamma sjukförsäkringssystemet), dels använda sin initiativrätt gentemot rådet i syfte att ge personer i sökandens situation möjlighet att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet, och i andra hand att uppmärksamma den tyska regeringen på de brister som finns i de nationella sjukförsäkringsbestämmelserna samt uppmana den att vidta lämpliga åtgärder för att åtgärda bristerna.

2 Omständigheterna i målet, såsom de framgår av den överklagade domen, kan sammanfattas enligt följande.

3 År 1957 var Hedwig Kuchlenz-Winter, som är tysk medborgare, tjänsteman vid Europeiska kol- och stålgemenskapens domstol i Luxemburg. Samma år gifte hon sig med herr Kuchlenz, även han tysk medborgare. År 1958 förflyttades hon till Europeiska atomenergigemenskapens kommission i Bryssel. Hennes make, som under tiden hade blivit utnämnd till tjänsteman vid Europaparlamentet, förflyttades år 1963 till Luxemburg. Efter något mer än sju år i gemenskapernas tjänst lämnade Hedwig Kuchlenz-Winter sin tjänst och upphörde att vara ansluten till det gemensamma sjukförsäkringssystemet i eget namn, men förblev ansluten genom sin make (punkterna 1 och 2 i den överklagade domen).

4 Genom dom av den 10 december 1993, som vann laga kraft den 1 april följande år, förordnade Cour d'appel de Luxembourg om äktenskapsskillnad mellan sökanden och herr Kuchlenz. Med tillämpning av bestämmelserna i tyska Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), enligt vilka det är möjligt att i kompensationssyfte dela rätten till pension vid äktenskapsskillnad, överenskom makarna efter domen på äktenskapsskillnad att dela på den avgångspension som herr Kuchlenz uppbar från gemenskaperna. Överenskommelsen stadfästes av luxemburgsk domstol (punkt 3).

5 Sökanden fortsatte att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet i enlighet med artikel 72.1 b i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), enligt vilken en tjänstemans frånskilda make på vissa villkor kan fortsätta att vara försäkrad mot sjukdom under högst ett år räknat från och med den dag äktenskapsskillnaden vinner laga kraft (punkt 4).

6 Hedwig Kuchlenz-Winter har även rätt att såsom bosatt i Luxemburg ansluta sig till det lagstadgade luxemburgska sociala trygghetssystemet (punkt 5).

7 Hon har däremot inte rätt att ansluta sig till det lagstadgade tyska sociala trygghetssystemet, eftersom hon inte har fullgjort de i Tyskland erfordrade försäkringsperioderna. Hon uppfyller inte heller villkoren för att frivilligt ansluta sig till ett

sådant system, och på grund av att hon lider av en allvarlig sjukdom har de privata sjukförsäkringskassorna vägrat att försäkra henne (punkt 5).

8 Den 7 februari 1994 inlämnade Hedwig Kuchlenz-Winter en begäran till parlamentet och till kommissionen, i vilken hon bad dem att fatta ett beslut om att hon skulle få fortsätta att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet även efter det att den frist på ett år som föreskrivs i artikel 72 i tjänsteföreskrifterna hade löpt ut. Den begäran som hade inlämnats till kommissionen avslogs implicit och sökanden anförde den 26 juli 1994 klagomål mot detta beslut, vilket kommissionen emellertid avslog genom skrivelse av den 11 januari 1995 (punkt 6—8).

9 Hedwig Kuchlenz-Winter väckte talan vid förstainstansrätten den 24 februari 1995.

Den överklagade domen

10 Förstainstansrätten ogillade inledningsvis kommissionens invändning om rättegångshinder, enligt vilken talan borde ha väckts mot parlamentet och inte mot kommissionen. Förstainstansrätten grundade sig i det hänseendet dels på den omständigheten att kommissionen i sin skrivelse av den 11 januari 1995 inte hade framhållit att den saknade behörighet, dels på kommissionens viktiga roll i förvaltningen av det gemensamma sjukförsäkringssystemet (punkt 28—33).

11 Därefter konstaterade förstainstansrätten att yrkandet om fastställelse av kommissionens skyldighet att fortsätta att låta sökanden omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet kunde upptas till sakprövning (punkt 35).

12 Mot bakgrund av att gemenskapsdomstolarna inte kan rikta ålägganden till gemenskapsinstitutionerna tolkade dock förstainstansrätten yrkandet på så sätt att det avsåg en ogiltigförklaring av kommissionens rättsakter genom vilka sökandens begäran om att få fortsätta att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet hade avslagits (punkt 24).

13 Sökanden åberopade fyra grunder till stöd för sin talan vid förstainstansrätten. Hon anförde att omsorgsplikten, principen om fri rörlighet för personer, likabehandlingsprincipen samt hennes personliga rätt till pension hade åsidosatts.

14 Förstainstansrätten erinrade beträffande den första grunden om att omsorgsplikten skall beaktas inom ramen för gällande normer, och att denna i synnerhet inte kan innebära att institutionerna medger en sökande något annat än vad som framgår av klara bestämmelser. Med hänsyn till den klara innebörden av artikel 72.1 b i tjänsteföreskrifterna beslutade förstainstansrätten att sökanden inte med åberopande av omsorgsplikten kunde få fortsätta att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet utöver den period som föreskrivs i bestämmelsen (punkt 43). Talan kunde således inte bifallas på den första grunden.

15 Hedwig Kuchlenz-Winter gjorde som andra grund gällande att hennes rätt att röra sig fritt inom gemenskapen på ett allvarligt sätt hade begränsats, eftersom hon genom att lämna Luxemburg skulle förlora den enda sjukförsäkring hon kunde omfattas av.

16 Förstainstansrätten erinrade i det hänseendet om att rätten till fri rörlighet för personer enligt artikel 8 A i EG-fördraget är begränsad och villkorad bland annat av sekundärrätten. Den påpekade att för personer som, i likhet med sökanden, inte är yrkesverksamma arbetstagare är anslutningen till en sjukförsäkring inte, som sökanden påstod, en följd av rätten till fri rörlighet (punkterna 47 och 48).

17 Förstainstansrätten fastslog att frågan om sökandens möjlighet att omfattas av ett sjukförsäkringssystem vid bosättning i sitt ursprungsland inte kunde anknytas till principen om fri rörlighet, såsom denna princip har fastslagits i fördraget och genomförts i sekundärrätten (punkt 50). Talan kunde således inte heller bifallas på den grunden.

18 Hedwig Kuchlenz-Winter hävdade som tredje grund att det utgjorde ett åsidosättande av principen om likabehandling att vägra låta henne omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet, eftersom tidigare ledamöter av kommissionen, domstolen, förstainstansrätten och revisionsrätten även fortsättningsvis omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet, om de inte omfattas av ett annat offentligt sjukförsäkringssystem (rådets förordning (EKSG, EEG, Euratom) nr 2426/91 av den 29 juli 1991 om ändring av förordning nr 422/67/EEG — 5/67/Euratom om ersättning till kommissionens ordförande och ledamöter, till domstolens ordförande, domare, generaladvokater och justitiesekreterare och till förstainstansrättens ordförande, ledamöter och justitiesekreterare och ändring av förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 2290/77 om ersättning till revisionsrättens ledamöter, (EGT L 222, s. 1; svensk specialutgåva, område 1, volym 2, s. 140)).

19 Förstainstansrätten erinrade på denna punkt om att principen om likabehandling har åsidosatts när två personkategorier, vilka befinner sig i faktiska och rättsliga situationer som inte uppvisar några väsentliga skillnader, behandlas olika (punkt 55). I det aktuella fallet ansåg förstainstansrätten att eftersom förhållandet mellan tjänstemännen och institutionerna inte är tidsbegränsat, befinner sig tjänstemännen inte i samma situation som de personer som avses i förordning nr 2426/91, vilkas uppdrag är tidsbegränsade (punkterna 56 och 57). Förstainstansrätten fastställde därmed att likabehandlingsprincipen inte hade åsidosatts.

20 Med sin fjärde och sista grund hävdade Hedwig Kuchlenz-Winter att hennes rätt till hälften av sin före detta makes avgångspension, som följer av den tyska lagen om äktenskapsskillnad, gav henne en personlig rätt till pension på grund av vilken kommissionen var skyldig att bevilja henne rätten att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet.

21 Förstainstansrätten konstaterade att tillämpningsområdet för det gemensamma sjukförsäkringssystemet omfattades av gemenskapslagstiftarens behörighet och att ett domstolsavgörande i en medlemsstat inte kunde ge upphov till en rättighet när villkoren för förvärvande av rättigheten föreskrivs i gemenskapens rättsakter (punkt 64). Eftersom Hedwig Kuchlenz-Winter inte uppfyllde de i tjänsteföreskrifterna föreskrivna villkoren för rätt till pension (punkt 61—63), kunde talan inte bifallas på den sista grunden.

Överklagandet

22 Hedwig Kuchlenz-Winter har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall upphäva förstainstansrättens dom och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna. Hon har hävdat att förstainstansrätten har gjort en oriktig bedömning av de rättsfrågor som följer av de fyra grunder som har åberopats till stöd för talan.

23 Kommissionen har i första hand yrkat att domstolen skall förklara att det är uppenbart att överklagandet inte kan tas upp till sakprövning i enlighet med artikel 119 i domstolens rättegångsregler och i andra hand att överklagandet är uppenbart ogrundat. Kommissionen har vidare yrkat att domstolen skall förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna i denna instans.

Domstolens bedömning

24 Enligt artikel 119 i domstolens rättegångsregler kan domstolen, om det är uppenbart att överklagandet inte kan tas upp till prövning, eller om överklagandet är uppenbart ogrundat, vid varje tidpunkt avvisa eller ogilla överklagandet genom motiverat beslut, utan att inleda det muntliga förfarandet.

25 Vidare skall överklagandet enligt artikel 51 första stycket i EG-stadgan för domstolen vara begränsat till rättsfrågor och grundas på förstainstansrättens bristande behörighet, på rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen eller på att förstainstansrätten har åsidosatt gemenskapsrätten. I artikel 112.1 c i rättegångsreglerna preciseras att överklagandet skall innehålla uppgifter om de rättsliga grunder som åberopas.

26 Av de ovannämnda bestämmelserna följer att ett överklagande tydligt skall ange vilka punkter som kritiseras i den dom som begärs upphävd samt de juridiska argument som stöder denna begäran.

27 Enligt fast rättspraxis är inte detta krav uppfyllt av ett överklagande som enbart upprepar eller ordagrant återger de grunder och argument som redan har anförts vid förstainstansrätten, däri inbegripet sådana som avser omständigheter som förstainstansrätten uttryckligen har förkastat. Ett sådant överklagande utgör i själva verket endast en begäran om omprövning av den ansökan som ingetts till förstainstansrätten, vilket enligt artikel 49 i EG-stadgan för domstolen faller utanför domstolens behörighet (beslut av den 26 september 1994 i mål C-26/94 P, X mot kommissionen, REG 1994, s. I-4379, punkt 13).

28 Vad beträffar den första grunden, avseende åsidosättande av omsorgsplikten, har klaganden gjort gällande att förstainstansrätten har underlåtit att fullgöra gemenskapsdomstolarnas skyldighet att utveckla rätten. Klaganden har emellertid varken angett grunden för denna påstådda skyldighet eller klart redogjort för dess innehåll. Klaganden har för det första hävdat att denna skyldighet borde ha föranlett förstainstansrätten att ändra gällande gemenskapsbestämmelser för att ge henne en möjlighet att omfattas av det gemensamma sjukförsäkringssystemet. För det andra har klaganden påstått att det enligt denna skyldighet åligger gemenskapsdomstolarna att uppmärksamma gemenskapsinstitutionerna på luckor och svagheter i gemenskapsbestämmelserna så att dessa bestämmelser kan ändras.

29 Det räcker i det avseendet att konstatera att gemenskapsinstitutioner och organ skall handla inom ramen för de befogenheter som de har tilldelats genom gemenskapsrättsakterna och att det inte ankommer på gemenskapsdomstolarna att ändra gällande gemenskapsbestämmelser. Vidare finns det ingen skyldighet för gemenskapsdomstolarna att föra fram sin uppfattning om lämpligheten av att ändra dessa bestämmelser. Det är således uppenbart att talan inte kan bifallas på den första grunden.

30 Klaganden har som andra grund hävdat att rätten att röra sig och vistas fritt inom medlemsstaterna är ovillkorlig och att denna rätt inte kan inskränkas på grund av det förhållandet att gemenskapslagstiftaren ännu inte har antagit bestämmelser om den kategori personer som hon tillhör. Klaganden har vidare gjort gällande att en inskränkning av den ifrågavarande rätten utgör direkt eller indirekt diskriminering av kvinnor.

31 I detta hänseende kan konstateras att klaganden, såsom framgår av punkt 44 i den överklagade domen, i huvudsak endast har upprepat de argument som hon framförde vid förstainstansrätten. Hon har inte heller åberopat något argument till stöd för att förstainstansrätten skulle ha gjort en felaktig rättslig bedömning när den fastställde att hon inte kunde åberopa principen om fri rörlighet för personer till stöd för att även fortsättningsvis omfattas av den gemensamma sjukförsäkringen, trots att hon inte längre uppfyllde villkoren för anslutning. Det är således uppenbart att talan inte kan prövas på den andra grunden.

32 Vad beträffar den tredje grunden, under vilken klaganden har anfört att likabehandlingsprincipen har åsidosatts, vidhåller klaganden att det inte finns någon grundläggande skillnad mellan tjänstemän och de personer som avses i förordning nr 2426/91, eftersom de band som finns mellan den sistnämnda kategorin personer och institutionerna av olika skäl kan avkortas, vilket även gäller för tjänstemännens del.

33 Det kan på denna punkt konstateras att klagandens argumentation inte utgör grund för att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning att tjänstemännen inte befinner sig i samma situation som de personer som avses i förordning nr 2426/91, vilkas uppdrag är tidsbegränsade, och att likabehandlingsprincipen således inte har åsidosatts. Härav följer att det är uppenbart att talan inte kan bifallas på den tredje grunden.

34 Klaganden har slutligen med sin fjärde grund, enligt vilken hon har en personlig rätt till pension, påstått att förstainstansrätten felaktigt har grundat sig på beslut som fattades i samband med äktenskapsskillnaden, medan den relevanta rättsgrunden är den i kompensationssyfte delade rätten till pension som stadgas i Bürgerliches Gesetzbuch. Klaganden har vidare hävdat att gemenskapen redan har erkänt denna rätt genom att fortsätta att till henne utbetala en del av hennes före detta makes avgångspension.

35 Det kan i detta hänseende konstateras att frågan om huruvida fördelningen i kompensationssyfte av rätten till pension följer av ett nationellt domstolsbeslut, ett avtal mellan makarna eller om den följer direkt av nationell lagstiftning saknar betydelse för bedömningen av den åberopade grunden. Fördelningen av rätten till pension kan inte ge klaganden en rätt till pension som är beroende av villkoren i tjänsteföreskrifterna. Den omständigheten att pensionen utbetalas direkt till klaganden av gemenskapsinstitutionerna föranleder inte en annan bedömning. Det är följaktligen uppenbart att talan inte kan bifallas på den fjärde grunden.

36 Mot den bakgrunden skall i enlighet med artikel 119 i rättegångsreglerna förklaras att det är uppenbart att överklagandet delvis skall avvisas och delvis skall ogillas.

Rättegångskostnader

37 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Av de skäl som angetts av förstainstansrätten, det vill säga att talan gäller ogiltigförklaring av en rättsakt genom vilken de rättigheter klaganden hade enligt tjänsteföreskrifterna på grund av sitt äktenskap med en tjänsteman har upphört, omfattas tvisten av artikel 70 i rättegångsreglerna. Enligt den bestämmelsen skall institutionerna i tvister mellan gemenskaperna och deras anställda bära sina kostnader. Emellertid skall artikel 70 enligt artikel 122 andra stycket i rättegångsreglerna inte tillämpas när en tjänsteman eller annan anställd vid en institution har överklagat. Eftersom klaganden har tappat målet, skall hon ersätta rättegångskostnaderna i denna instans.

På dessa grunder fattar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

följande beslut:

1) Överklagandet avslås.

2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Luxemburg den 8 oktober 1998

R. Grass — P. J. G. Kapteyn

Justitiesekreterare — Ordförande på fjärde avdelningen